

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura NIK w Warszawie

LWA.410.001.07.2023

Pan
Andrzej Lipski
Dyrektor
Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi-Południe
ul. Terespolska 15 A
03-813 Warszawa

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/23/001 Wykonanie budżetu państwa w 2022 r. – wykonanie planu finansowego Sądu Rejonowego dla
Warszawy Pragi-Południe

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Sąd Rejonowy dla Warszawy Pragi-Południe w Warszawie, ul. Terespolska 15A 03-813 Warszawa
Kierownik jednostki kontrolowanej	Andrzej Lipski, Dyrektor Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi-Południe, od 1 stycznia 2013 r.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura NIK w Warszawie
Kontrolerzy	<ol style="list-style-type: none">1. Sławomir Nowak, Główny specjalista k.p., upoważnienie do kontroli, nr LWA/21/2023 z dnia 2 stycznia 2023 r.2. Mirosław Jankowski, Starszy inspektor k.p., upoważnienie do kontroli nr LWA/20/2023 z dnia 2 stycznia 2023 r.3. Magdalena Żywicka, Doradca prawny, upoważnienie do kontroli nr LWA/6/2023 z dnia 2 stycznia 2023 r.4. Monika Białogrodzka, Starszy inspektor k.p., upoważnienie do kontroli nr LWA/185/2022 z dnia 30 grudnia 2022 r.

(akta kontroli tom I str. 1-8)

II. Cel i zakres kontroli

Cel kontroli	<p>Celem kontroli było dokonanie oceny wykonania planu finansowego na 2022 r. Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi-Południe², pod względem legalności, celowości, rzetelności i gospodarności. Ocenie podlegały w szczególności:</p> <ul style="list-style-type: none">– realizacja wydatków budżetu państwa,– sporządzenie rocznych sprawozdań budżetowych oraz sprawozdań za IV kwartał 2022 r. w zakresie operacji finansowych,– system kontroli zarządczej w zakresie prawidłowości sporządzania sprawozdań. <p>Ponadto przeprowadzono analizę porównawczą danych ujętych w rocznym sprawozdaniu Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych z wynikami roku ubiegłego.</p>
Zakres kontroli	<p>Podstawą sformułowania oceny wymienionych wyżej obszarów były ustalenia dokonane w wyniku następujących działań kontrolnych:</p> <ul style="list-style-type: none">– analiza porównawcza wykonania dochodów budżetowych;– analiza realizacji wydatków budżetu państwa, w tym efektów uzyskanych w wyniku wydatkowania środków;– szczegółowa analiza wybranej próby wydatków dysponenta III stopnia;– kontrola prawidłowości udzielania i realizacji wybranych zamówień publicznych;– analiza stanu zobowiązań;– analiza prawidłowości sporządzenia wybranych sprawozdań;

¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

² Dalej: Sąd.

- analiza stosowanych przez dysponenta procedur kontroli zarządczej dotyczących sporządzania sprawozdań.

Opis ustaleń kontrolnych przedstawiono w części IV. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowe kontrolowanej działalności.

III. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie planu finansowego Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi-Południe na 2022 r. w ramach części 15/02 Sąd Apelacyjny w Warszawie.

Uzasadnienie oceny ogólnej

W 2022 r. Sąd zrealizował dochody w wysokości 10 640,6 tys. zł, tj. na poziomie wyższym zarówno od wykonanych w 2021 r. o 4,5 % oraz od zaplanowanych o 43,1%. Stan należności w 2022 r. zwiększył się w stosunku do roku poprzedniego o 1,6%, natomiast zaległości netto na koniec 2022 r. były wyższe o 13,2% w porównaniu do 2021 r. i dotyczyły głównie niezrealizowanych dochodów z tytułu: grzywien, mandatów i kar pieniężnych od osób fizycznych⁴.

W 2022 r. Sąd zrealizował wydatki w kwocie 50 969,6 tys. zł, tj. 99,9% planu po zmianach i 106,5% wykonania w 2021 r. W wyniku kontroli 6,0% zrealizowanych wydatków Sądu stwierdzono, że zostały one wydatkowane zgodnie z obowiązującymi przepisami, w sposób celowy i gospodarny, w wysokości ustalonej w planie finansowym. Szczegółowe badanie kosztów energii nie wykazało nieprawidłowości.

Stwierdzone nieprawidłowości w zakresie niewłaściwego stosowania przepisów ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych⁵ oraz nieprzestrzegania regulacji wewnętrznych w odniesieniu do zamówień poniżej 130,0 tys. zł nie miały istotnego wpływu na ocenę kontrolowanej działalności. Niemniej wskazują na potrzebę wzmocnienia mechanizmów kontroli zarządczej, zapewniających realizację celu w zakresie zgodności działalności z przepisami prawa i procedurami wewnętrznymi, o którym mowa w art. 68 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁶.

Badane roczne sprawozdania budżetowe oraz sprawozdania z operacji finansowych za IV kw. 2022 r. zostały sporządzone terminowo, na podstawie danych wynikających z ewidencji księgowej. Przyjęte mechanizmy kontroli zarządczej umożliwiły terminowe i poprawne sporządzenie ww. sprawozdań.

IV. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowe⁷ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Dochody budżetowe

Opis stanu faktycznego

W 2022 r. Sąd zrealizował dochody w kwocie 10 640,6 tys. zł, tj. o 43,1% wyższej od planowanych (7 433,0 tys. zł) oraz o 4,0% wyższe od wykonanych w 2021 r. (10 226,8 tys. zł).

³ W kontroli wykonania budżetu państwa w 2022 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej, ani dla negatywnej stosuje się ocenę w formie opisowej.

⁴ Tj. w § 0570, które stanowiły 88,1% zaległości ogółem.

⁵ Dz.U. z 2021 r. poz. 1129, ze zm. dalej: pzp.

⁶ Dz. U. z 2022 r. poz. 1634, ze zm.

⁷ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

Główne pozycje dochodów stanowiły: wpływ z tytułu opłat i kosztów sądowych oraz innych opłat⁸ (§ 0630) w kwocie 7 331,0 tys. zł, grzywny, mandaty i kary pieniężne od osób fizycznych (§ 0570) w kwocie 3 147,5 tys. zł.

Wykonane dochody w 2022 r. w paragrafach: (§ 0570), (§ 0630) oraz (§ 0750) były wyższe od zaplanowanych odpowiednio o: 25,9%, 52,7% oraz 23,8%. Zrealizowane w 2022 r. dochody z tytułu: grzywien uiszczanych przez przedsiębiorców (§ 0580) w wysokości 5,0 tys. zł; wpływów z kar (§ 0950) w wysokości 10,6 tys. zł oraz odsetek od środków na rachunku bankowym (§ 0920) w kwocie 37,3 tys. zł były kilkukrotnie wyższe od zaplanowanych. Ponadto w 2022 r. uzyskano dochody nie uwzględnione w planie tj. wpływ z tytułu sprzedaży majątku Sądu (§ 0870) w wysokości 0,5 tys. zł.

(akta kontroli tom I str. 158-159)

Dyrektor Sądu wyjaśnił, że wyższe wykonanie dochodów budżetu od prognozowanych m.in. w § 0570 i § 0580 wynikało z wydanych orzeczeń; w § 0920 (odsetki od środków na rachunku bankowym) z podwyższenia oprocentowania lokat i depozytów, a w przypadku § 0630 (opłaty sądowe) z liczby złożonych do Sądu wniosków.

(akta kontroli tom I str. 516-522)

Stan należności pozostałych do zapłaty na koniec 2022 r. wynosił 4 503,8 tys. zł⁹ i był wyższy od stanu na koniec 2021 r.¹⁰ o 1,6% (tj. o 69,6 tys. zł). Należności dotyczyły głównie grzywien, mandatów i kar pieniężnych od osób fizycznych (§ 0570) – 3 831,5 tys. zł, wpływów z opłat i kosztów sądowych (§ 0630) – 630,5 tys. zł oraz wpływów z tytułu konfiskat majątku (§ 0990) – 37,6 tys. zł. Zaległości netto na 31 grudnia 2022 r. wyniosły 3 572,9 tys. zł i były wyższe o 416,6 tys. zł, tj. o 13,2% od zaległości na koniec 2021 r.¹¹ Wzrost zaległości w porównaniu do 2021 r. dotyczył: niezrealizowanych dochodów z tytułu grzywien, mandatów i kar pieniężnych od osób fizycznych (§ 0570) – 3 147,1 tys. zł (wzrost o 504,9 tys. zł, tj. o 19,1%). Zmniejszeniu uległy zaległości na koniec 2022 r. z tytułu: wpływów z opłat i kosztów sądowych (§ 0630) – 422,6 tys. zł (zmniejszenie o 72,5 tys. zł, tj. o 14,6%) oraz grzywien i kar pobieranych od osób prawnych i jednostek organizacyjnych (§ 0580) zmniejszenie do 2,6 tys. zł (tj. o 9,1 tys. zł). Na koniec 2022 r. zaległości z tytułu pozostałych wpływów (§ 0970) nie uległy zmianie w porównaniu do roku poprzedniego i wyniosły – 0,6 tys. zł.

(akta kontroli tom I str. 159; 168-169)

Dyrektor Sądu wyjaśnił, że wzrost zaległości w 2022 r., w porównaniu do roku poprzedniego, był spowodowany większą liczbą prawomocnie zakończonych spraw z orzeczonymi kosztami i grzywnami, wzrostem zasądzonych uczestnikom postępowania kwot na rzecz Skarbu Państwa, mniejszą skutecznością działań egzekucyjnych komorników, wpływem spraw z udziałem dłużników nie będących obywatelami polskimi i nie posiadającymi stałego miejsca zamieszkania na terenie RP, co utrudniało doręczenie wezwań i rozpoczęcie egzekucji, trudnościami ze skutecznym doręczeniem wezwań do zapłaty oraz czasem koniecznym na przeprowadzenie postępowania w przedmiocie orzeczenia kary zastępczej.

(akta kontroli tom I str.159-160)

OBSZAR

⁸ Dotyczyły opłat uiszczanych na rzecz Skarbu Państwa z tytułu postępowania sądowego i prokuratorskiego.

⁹ Wykazane w sprawozdaniu Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych.

¹⁰ 4 434,2 tys. zł.

¹¹ 3 156,3 tys. zł.

2. Wydatki

2.1 Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich

Opis stanu
faktycznego

W ustawie budżetowej na 2022 r. wydatki Sądu zaplanowano w wysokości 51 136,0 tys. zł, tj. o 3 284,9 tys. zł (o 6,9%) wyższej od wykonania w 2021 r. (47 851,1 tys. zł). W trakcie roku dokonano 44 zmian planu finansowego Sądu¹², w wyniku, których plan wydatków zmniejszono o 165,5 tys. zł, tj. do 50 970,5 tys. zł (o 0,3%).

Sąd zrealizował wydatki w kwocie 50 969,6 tys. zł, co stanowiło 99,9% planu po zmianach. W porównaniu do 2021 r. nastąpił wzrost wydatków o 3 118,5 tys. zł, tj. o 6,5%, który wynikał głównie ze wzrostu: kosztów postępowań sądowych i prokuratorskich w kwocie 939,0 tys. zł (tj. o 29,0%); usług pozostałych w kwocie 867,0 tys. zł (tj. o 26,9%); usług remontowych w kwocie 276,4 tys. zł (tj. o 52,2%).

Dyrektor wyjaśnił że do wzrostu wydatków przyczyniły się m.in.: wzrost wynagrodzeń, wzrost cen usług pocztowych oraz usług obcych (informatycznych, obsługi technicznej budynku i ochrony nieruchomości), wzrost cen materiałów biurowych.

(akta kontroli tom I str. 491-494)

W 2022 r. Sąd nie otrzymywał środków z rezerwy ogólnej i rezerw celowych, ani z budżetu środków europejskich. Sąd nie dokonywał wydatków majątkowych.

(akta kontroli tom I str.160-162; 508-509)

Sąd w badanym roku zrealizował wyłącznie wydatki bieżące. W tej grupie wydatków 67,7% stanowiły wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń¹³ zrealizowane w wysokości 34 532,9 tys. zł, a 14,3% zakupy towarów i usług (7 954,4 tys. zł). Wydatki na wynagrodzenia¹⁴ (bez pochodnych) wyniosły 28 578,2 tys. zł i w porównaniu do 2021 r.¹⁵ były wyższe o 413,0 tys. zł, tj. o 1,5%.

(dowód: akta kontroli tom I str. 127; 135-136)

W 2022 r. przeciętne zatrudnienie w Sądzie wyniosło 284,80 etatu¹⁶ i było niższe o 6,01 etatu, tj. o 2,1% w porównaniu do roku poprzedniego (290,81). Przeciętne miesięczne wynagrodzenie wynosiło 8 362,06 zł i zwiększyło się o 3,7% w porównaniu do 2021 r. (8 066,90 zł). Najwyższe przeciętne wynagrodzenie miesięczne wystąpiło w grupie sędziów – 15 208,51 zł, tj. o 5,8% więcej (o 839,47 zł) niż w roku poprzednim. Najniższe przeciętne wynagrodzenie miesięczne wystąpiło w grupie urzędników i innych pracowników – 6 222,74 zł, tj. o 1,2% mniej (o 76,44 zł) niż w roku poprzednim.

W 2022 r. w Sądzie 15 osób wykonywało zadania na podstawie umowy zlecenia, w tym 14 osób - zadania podstawowe i jedna osoba zadania pomocnicze. Łączne wydatki Sądu z tego tytułu wyniosły 163,4 tys. zł i były niższe o 259,8 tys. zł w porównaniu do 2021 r.¹⁷

¹² W tym ośmiu decyzją Dyrektora Sądu.

¹³ Składki na ubezpieczenie społeczne oraz składki na fundusz pracy.

¹⁴ Wraz z dodatkowym wynagrodzeniem rocznym.

¹⁵ Kwota 15 166,6 tys. zł.

¹⁶ W tym w przeliczeniu na pełnozatrudnionego (wg statusu zatrudnienia, w etatach): urzędnicy i pracownicy – 165,17; kuratorzy – 27; asesorzy sądowi – 6,85; sędziowie – 54,73, referendarze – 4,13, asystenci – 26,92.

¹⁷ Liczba osób wykonujących pracę na podstawie umowy zlecenie zmniejszyła się z 21 do 15 osób w tym wykonujących zadania podstawowe z 19 do 14 osób oraz zadania pomocnicze na podstawie umowy zlecenia zmniejszyła się z 2 do 1, a poniesione wydatki zmniejszyły się z 423,2 tys. zł do 163,4 tys. zł.

Wypłacone w 2022 r. wynagrodzenia bezosobowe na kwotę 1 579,1 tys. zł były niższe od zrealizowanych w 2021 r. o 223,3 tys. zł, a także nie przekroczyły limitu ustalonego w planie finansowym Sądu¹⁸ (wykonanie 99,9%).

(akta kontroli tom I str. 125-129; 135-136; 141)

Zobowiązania Sądu na koniec 2022 r. wynosiły 2 827,2 tys. zł i były wyższe w porównaniu do stanu na koniec 2021 r. (2 682,6 tys. zł) o 144,6 tys. zł (5,4%). Główną pozycję zobowiązań stanowiły środki na dodatkowe wynagrodzenie roczne wraz z pochodnymi (2 404,4 tys. zł). Pozostałe zobowiązania dotyczyły kosztów postępowania sądowego (163,9 tys. zł), kosztów energii (143,5 tys. zł), usług obcych (64,6 tys. zł) oraz wydatków na rzecz osób fizycznych (40,7 tys. zł). Na koniec 2022 r. w Sądzie nie wystąpiły zobowiązania wymagalne. W 2022 r. nie wystąpiły przypadki nieterminowego regulowania zobowiązań, skutkujące zapłatą odsetek.

W 2022 r. poniesiono wydatek, który nie wygasł z końcem 2021 r. dotyczący wynagrodzenia wraz z pochodnymi w kwocie 9,1 tys. zł¹⁹, tj. 100% środków niewygasających z roku poprzedniego.

(akta kontroli tom I str. 170-174; 211-214; 491-494)

Szczegółowym badaniem objęto realizację wydatków w wysokości 3 038,2 tys. zł, tj. 6,0% wydatków Sądu. Badaniem objęto 54 zapisy księgowe, z których 45 na kwotę 2 263,3 tys. zł zostało wylosowanych metodą monetarną (MUS²⁰), a 10 na kwotę 774,9 tys. zł dobrano w sposób celowy. Stwierdzono, że wydatków dokonywano zgodnie z planem finansowym oraz obowiązującymi przepisami, w sposób gospodarny i celowy, na zakupy i usługi służące realizacji celów jednostki. Płatności realizowano terminowo.

Wydatki za energię elektryczną²¹ poniesione przez Sąd w 2022 r. wyniosły 885,7 tys. zł²² i były wyższe o 158,2 tys. zł, tj. o 21,7% w porównaniu do 2021 r. (727,5 tys. zł)²³.

(akta kontroli tom II, str. 369-375)

Sąd określił wartość zmniejszenia całkowitego zużycia energii elektrycznej w zajmowanych budynkach lub częściach budynków oraz przez wykorzystywane urządzenia techniczne, instalacje i pojazdy, w okresie od dnia 1 grudnia do dnia 31 grudnia 2022 r., zgodnie ze wzorem określonym w art. 37 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 roku w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej²⁴, na 12 035,4 kWh. Od 18 października²⁵ do 31 grudnia 2022 r., podjęto działania w celu realizacji obowiązkowego zmniejszenia całkowitego zużycia energii elektrycznej w Sądzie. Dyrektor Sądu w tym celu wydał zarządzenia w sprawie zasad funkcjonowania oświetlenia i urządzeń elektrycznych oraz zasad zmniejszenia kosztów zużycia energii elektrycznej na terenie Sądu, w których m.in. – zobligowano pracowników Oddziału Gospodarczego do podejmowania działań

¹⁸ W wysokości 1 579,1 tys. zł.

¹⁹ Premia z funduszu motywacyjnego dla kadry kierowniczej Sądu.

²⁰ Z prawdopodobieństwem proporcjonalnym do wartości. Doboru próby dokonano na podstawie wygenerowanych z systemu księgowego zapisów i dowodów księgowych odpowiadającym pozapłacowym wydatkom o wartości powyżej 1 000 zł.

²¹ Wydatki określono na podstawie danych z Rb-28 oraz danych z systemu finansowo-księgowego.

²² W tym z tytułu usług dystrybucji – 222,0 zł, z tytułu energii elektrycznej czynnej – 625,8 zł, wynikające z umowy kompleksowej – 2,0 tys. zł, z tytułu refaktury wydatków dot. energii elektrycznej – 35,9 tys. zł.

²³ W tym z tytułu usług dystrybucji – 174,2 tys. zł, z tytułu energii elektrycznej czynnej – 521,0 tys. zł, wynikające z umowy kompleksowej – 1,4 tys. zł, z tytułu refaktury wydatków dot. energii elektrycznej – 30,9 tys. zł.

²⁴ Dz. U. z 2022 r. poz. 2243, ze zm., dalej: ustawa o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej.

²⁵ Data wejścia w życie ustawy o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej.

zmierzących do obniżenia kosztów eksploatacji budynku sądów, w tym energii elektrycznej,

– zobowiązano pracowników Sądu do przestrzegania²⁶ wytycznych Ministra Sprawiedliwości w sprawie wdrożenia procedur związanych z wejściem w życie ustawy o szczególnych rozwiązaniach.

Zorganizowano też narady, których tematem były działania służące ograniczeniu zużycia energii, a Dyrektor Sądu cyklicznie wysyłał maile do kierowników komórek organizacyjnych przypominając o konieczności wyłączenia urządzeń elektrycznych, ograniczenia używania urządzeń prywatnych, wyłączenia zbędnego oświetlenia na terenie Sądu.

W okresie objętym kontrolą w Sądzie analizowano koszty ponoszone na poszczególne opłaty za dystrybucję energii elektrycznej. Ponadto budynek Sądu jest wyposażony w układ do kompensacji energii biernej pojemnościowej. Przedmiotowy układ obsługuje PPE²⁷ w grupie taryfowej B21.

(akta kontroli tom II, str. 435-537, tom III, str. 50-53)

Przeprowadzono analizę wydatków na usługi dystrybucji energii elektrycznej o łącznej wartości 208,2 tys. zł²⁸ w PPE przy ul. Terespolska 15A w grupie taryfowej B21 za styczeń-grudzień 2022 r.²⁹ Badanie wykazało, że maksymalna moc pobrana kształtowała się w poszczególnych okresach rozliczeniowych od 258 do 414 kW, co stanowiło od 65% do 104% mocy umownej (400 kW). Przekroczenie mocy umownej wystąpiło w czerwcu 2022 r., a poniesione opłaty z tego tytułu wyniosły 416,50 zł. Dyrektor Sądu wyjaśnił, że przyczyną przekroczenia był rozruch systemów klimatyzacji. Po przeprowadzonych analizach wprowadzono ograniczenia mające na celu uniknięcie przekroczeń i zmniejszenie zużycia energii elektrycznej (m.in. blokada funkcji grzania, ograniczenia ustawień temperatury).

W okresach rozliczeniowych luty-kwiecień i październik-grudzień moc pobrana stanowiła 65%-67% wartości mocy zamówionej. Zamówienie mocy o wartości dostosowanej do faktycznych potrzeb w poszczególnych okresach mogłoby ograniczyć wydatki ponoszone na opłatę sieciową stałą. Moc umowną, według pkt. 3.2.3. *Taryfy dla energii elektrycznej w zakresie dystrybucji energii elektrycznej Stoen Operator Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie*, można zamówić w różnych wielkościach na poszczególne, nie krótsze niż miesięczne, okresy roku.

(akta kontroli tom II, str. 9 i 18, tom III, str. 6-16)

Sąd sporządził plan postępowań o udzielenie zamówień publicznych w 2022 r., który stosownie do art. 23 ust. 1 pzp został zamieszczony w Biuletynie Zamówień Publicznych, natomiast nie został opublikowany na stronie internetowej Sądu.

W 2022 r. w Sądzie zaplanowano łącznie sześć postępowań o wartości powyżej 130 tys. zł na udzielenie zamówień o łącznej wartości szacunkowej (netto) 7 365,7 tys. zł, z których zrealizowano pięć na kwotę 3 602,6 tys. zł³⁰. W 2022 r.

²⁶ Zarządzenie Nr 32/2022 Dyrektora Sądu z dnia 7 listopada 2022 r. w sprawie zasad funkcjonowania oświetlenia i urządzeń elektrycznych na terenie nieruchomości Sądów przy ul. Terespolskiej 15A w Warszawie oraz zarządzenie Nr 36/2022 Dyrektora Sądu z dnia 30 grudnia 2022 r. w sprawie zasad zmniejszenia kosztów zużycia energii elektrycznej na obiekcie Sądów przy ul. Terespolskiej 15A w Warszawie.

²⁷ Punkt Poboru Energi dalej PPE

²⁸ Wartość brutto wyliczona na podstawie faktur za dystrybucję energii elektrycznej otrzymanych od jednostki kontrolowanej.

²⁹ Według stanu na kwiecień 2022 roku Sąd posiadał ogółem: dwa punkty poboru energii²⁹, w tym jeden z grupą taryfową B21 oraz jeden z grupą taryfową C11.

³⁰ Nie zrealizowano zamówienia na wymianę i modernizację instalacji CCTV budynku Sądu o wartości zaplanowanej w wysokości 3 416,2 tys. zł. Postępowanie zostało unieważnione z powodu braku możliwości zwiększenia kwoty przeznaczonej na sfinansowanie zamówienia w stosunku do ceny zaoferowanej przez wykonawców.

zrealizowano również 199 postępowań o wartości poniżej 130 tys. zł na łączną kwotę 1 196,8 tys. zł (netto). Sąd terminowo przedkładał sprawozdania z udzielonych zamówień do Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych.

(akta kontroli tom I str. 254-257; 338-357)

Analizą objęto jedno postępowanie o wartości powyżej 130 tys. zł na usługi ochrony fizycznej Sądu (wydatkowana kwota w 2022 r. – 665,9 tys. zł) oraz trzy postępowania o udzielenie zamówień o wartości poniżej 130 tys. zł, przeprowadzone w 2022 r. na podstawie regulaminu udzielania i realizacji zamówień publicznych przez Sąd³¹ na łączną kwotę 106,3 tys. zł)³².

Stwierdzono, że w ww. postępowaniach zastosowano właściwy tryb udzielenia zamówienia i prawidłowo wybrano wykonawców. Niemniej w przypadku postępowania prowadzonego na podstawie ustawy stwierdzono naruszenie przepisów pzp w zakresie określenia wysokości wadium i udokumentowania postępowania (szczegółowo opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*).

W przypadku postępowań niepodlegających ustawie pzp stwierdzono niestosowanie wewnętrznych procedur z tego zakresu (opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*).

(akta kontroli tom I str. 150-151; 234-463; 464-488; 503-506)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Do dnia 27 stycznia 2023 r. nie opublikowano na stronie internetowej Sądu planu postępowań o udzielenie zamówienia publicznego na 2022 r.³³, co było niezgodne z art. 23 ust 1 pzp.

(akta kontroli tom I str. 142; 234)

Dyrektor Sądu wyjaśnił, że niezrealizowanie obowiązku spowodowane było wdrażaniem nowego pracownika odpowiedzialnego za zamówienia publiczne.

(akta kontroli tom I str. 145-146)

2. W postępowaniu dotyczącym zamówienia na usługę ochrony fizycznej Sądu w 2022 r. stwierdzono, że:

– zamawiający określił i pobrał od każdego z pięciu uczestników postępowania wadium w wysokości 20,0 tys. zł, tj. w kwocie wyższej niż 1,5% wartości zamówienia (tj. 18,5 tys. zł przy zamówieniu o wartości 1 235,5 tys. zł), co było niezgodnie z art. 281 ust. 4 pzp;

– protokół z postępowania o udzielenie zamówienia nie zawierał: podpisów wszystkich członków komisji przetargowej, co było niezgodne z § 3 pkt 15 załącznika nr 8 do rozporządzenia Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii z dnia 18 grudnia 2020 r. w sprawie protokołów postępowania oraz dokumentacji postępowania o udzielenie zamówienia publicznego³⁴ oraz informacji dotyczącej załączników do protokołu postępowania wymienionych w art. 73 ust 1 pzp.

(akta kontroli tom I str. 258-264; 271-272, 288-297)

Dyrektor Sądu wyjaśnił m.in., że nowoprzyjęty pracownik Oddziału gospodarczego Sądu odpowiedzialny za zamówienia publiczne, przy obliczaniu wartości wadium skorzystał z niewłaściwego dokumentu, co spowodowało zawyżenie wartości

³¹ Zarządzenie nr 1/2021 Dyrektora Sądu z dnia 25 stycznia 2021 r. dalej regulamin zamówień lub wewnętrzne procedury.

³² W tym: dostawa dwóch typów niszczarek (20 szt.), o łącznej wartości zamówienia brutto 99,0 tys. zł oraz zakup krzeseł ewakuacyjnych dla Sądu o wartości zamówienia brutto 7,3 tys. zł.).

³³ Publikacji dokonano w trakcie kontroli NIK.

³⁴ Dz.U. z 2020 r., poz. 2434.

wadium. Brak podpisów członków komisji przetargowej w protokole stanowił przeoczenie pracownika sporządzającego ten protokół, a brak informacji o załącznikach do protokołu wynikał z faktu, iż po zmianie platformy obsługującej zamówienia Sądów nie było możliwości automatycznego wygenerowania protokołu wraz z załącznikami, co wymagało fizycznego sporządzenia listy załączników do protokołu. Pracownik do spraw zamówień publicznych nie dopilnował uzupełnienia braków w protokole w związku z czym przeprowadzono z nim rozmowę pouczającą.
(akta kontroli tom I str. 146- 48)

3. We wszystkich trzech zbadanych postępowaniach o wartości poniżej 130 tys. zł³⁵ stwierdzono, że wystąpiono do potencjalnych wykonawców z zaproszeniem do złożenia oferty, z pominięciem etapu ustalenia szacunkowej wartości zamówienia, m.in. poprzez zapytanie cenowe, co było niezgodnie z postanowieniami rozdziału 6 ust 2 pkt 4 i ust 3 regulaminu zamówień.

(akta kontroli tom I str. 387-463)

Kierownik Oddziału gospodarczego Sądu, realizującego zamówienia publiczne wyjaśnił, m.in. że: Zamawiający łączył w jednym dokumencie w postaci wniosku o wyrażenie zgody na udzielenie zamówienia, czynności polegające na szacowaniu, pozyskiwaniu ofert i zatwierdzaniu postępowania. Wykazane przez kontrolerów uchybienia spowodowane były czynnikiem osobowym w związku z czym z pracownikiem przeprowadzono rozmowę pouczającą w celu uniknięcia podobnych zdarzeń w przyszłości.

(akta kontroli tom I str. 202-204)

Dyrektor Sądu wyjaśnił, m.in. że zidentyfikowane problemy wynikały z odformalizowania i próby racjonalizacji procedur zamówienia, co nie powinno wystąpić. Aktualnie trwają prace nad uaktualnieniem i doprecyzowaniem wewnętrznych procedur dotyczących zamówień publicznych, w wyniku których powstanie regulamin nie pozwalający na dowolną interpretację jego zapisów, a Kierownicy Oddziałów tutejszego Sądu zostali zobowiązani do zaniechania stwierdzonych przez NIK praktyk.

(akta kontroli tom IIII str. 66-73)

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa i budżetu środków europejskich w 2022 r. przez kontrolowaną jednostkę w zakresie wydatków.

Wydatki budżetu państwa wykonane przez Sąd w 2022 r. wyniosły 50 969,6 tys. zł i stanowiły 99,9% planu po zmianach. W wyniku szczegółowej kontroli 6,0% wydatków Sądu stwierdzono, że zostały one poniesione z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi. Nie wystąpiły przypadki niecelowego i niegospodarnego wydatkowania środków.

Stwierdzono jednak, że w objętych szczegółowym badaniem postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego wystąpiły przypadki postępowania niezgodnie z przepisami pzp oraz regulacjami wewnętrznymi. W ocenie NIK stwierdzone w tym zakresie nieprawidłowości wskazują na potrzebę wzmocnienia mechanizmów kontroli zarządczej.

OBSZAR

3. Sprawozdawczość

Opis stanu faktycznego

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzania rocznych sprawozdań za 2022 r. przez Sąd Rejonowy dla Warszawy Pragi Południe:

³⁵ ZP/G/194/2022r.; ZP/G/131/2022r.; ZP/G/198/2022 r.

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23),
 - z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27),
 - z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28),
 - z wykonania planu wydatków, które nie wygasły z upływem roku budżetowego (Rb-28NW),
 - z wykonania wydatków budżetu państwa w układzie zadaniowym (Rb-BZ1).
- (akta kontroli tom I str.168-174; 205-210; 223)

Kontrolą poprawności sporządzenia objęto również sprawozdania w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2022 r. o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N) i o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Ustalono, że kwoty wykazane w sprawozdaniach Sądu były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Stosowany system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość sporządzania sprawozdań. Wyżej wymienione sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

(akta kontroli tom I str.153-157;175-180; 211-214)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie sporządzone przez Sąd sprawozdania budżetowe oraz sprawozdania w zakresie operacji finansowych. Analizowane sprawozdania zostały sporządzone prawidłowo i terminowo przekazane dysponentowi części 15/02.

V. Wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

Wnioski

1. Publikowanie na stronie internetowej Sądu planu postępowań o udzielenie zamówień publicznych, zgodnie z zasadami przyjętymi w pzp.
2. Wyeliminowanie przypadków pobierania wadium w wysokości wyższej niż określona w pzp.
3. Stosowanie wewnętrznych regulacji dotyczących udzielania zamówień publicznych poniżej 130 tys. zł w zakresie szacowania wartości zamówienia i przesyłania zapytań ofertowych.

VI. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie³⁶ umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury Najwyższej Izby Kontroli w Warszawie . Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do

³⁶ Najwyższa Izba Kontroli zwraca się z prośbą o zgłaszanie, w miarę możliwości, zastrzeżeń opatrzonego kwalifikowanym podpisem elektronicznym, na adres elektronicznej skrzynki podawczej (ePUAP) NIK lub na adres mailowy NIK wskazany w stopce na pierwszej stronie niniejszego wystąpienia. W przypadku zaś nadania pisma z zastrzeżeniami (pisma opatrzonego własnoręcznym podpisem) w placówce pocztowej operatora wyznaczonego, NIK zwraca się z prośbą o dodatkowe przekazanie skanu tych zastrzeżeń na ww. adres mailowy.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Poniższy zapis stosowany w przypadku sformułowania uwag i wniosków pokontrolnych w wystąpieniu

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, dnia 20 marca 2023 r.

Najwyższa Izba Kontroli

Delegatura w Warszawie

z up.

p.o. wicedyrektor

Wiesława Bronisz

-//-

Kontrolerzy

Sławomir Nowak

Gł. specjalista k.p.

-//-

Mirosław Jankowski

St. inspektor k.p.

-//-

Monika Białogrodzka

St. inspektor k.p.

-//-